

KÁLMÁN FALUBA

Presentat per Antoni M. Badia i Margarit

La Secció Filològica és del parer que, sense prodigar-ho en excés, ha de proveir estratègicament algunes places de membres corresponents. Fent-ho en una certa mesura, assegura, en el terreny objectiu, un nivell alt dels col·legues que constitueixen una classe important dels seus membres i, de retop, la decisió presa en cada cas és penyora del prestigi de què gaudeixen les persones que així s'hi incorporen.

La Secció ha tingut presents dos aspectes, l'objectiu i el personal, en el moment de decidir per unanimitat de proposar al Ple de l'Institut la candidatura del professor Kálmán Faluba com a membre corresponent a Hongria. La incorporació de Kálmán Faluba a la catalanofília i a la catalanística és antiga, i ho dic per aquest ordre, que és el cronològic. Guanyat primer per a la causa de la nostra llengua i de la nostra cultura, és a dir, esdevingut catalanòfil convençut des dels primers moments del seu contacte amb nosaltres, aviat decidí, en conseqüència i per coherència, que dins el més vast camp de la hispanística, que ell havia escollit com a formació i carrera universitària, s'especialitzaria preferentment en català amb una consciència professional modèlica, i, sense abandonar les llengües i les cultures peninsulars, sobretot la gallega, s'anà preparant a fons en la cultura catalana: llengua, literatura i història. El seu projecte professional s'explica per la confluència de diverses raons científiques i personals que el dugueren ben aviat a fer uns quants sojorns a Barcelona. Així, en la primera gran cruïlla professional —la preparació de la tesi doctoral—, Faluba, ja sense dubtar, escollí un tema de fonètica històrica catalana.

La seva flamant categoria acadèmica de doctor li donà una major capacitat d'intervenció en l'organització dels plans d'estudi a la Universitat de Budapest, i així, el 1971 hi foren introduïts, per ell, els estudis de llengua i literatura catalanes. La seva orientació, i el fet que en el seu país una tal especialitat era una raresa, feren créixer les seves possibilitats de venir al nostre país, i, sense trigar, Kálmán Faluba es convertí en un dels catalanòfils més vistos entre nosaltres. Ja tocat pel Congrés de Cultura Catalana de 1977, Faluba fou peça essencial en el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana de 1986, en el qual tothom el pogué conèixer i tractar, no sols com un bon especialista des del punt de vista científic, sinó també com un activista al servei de la cultura catalana. M'apresso a afegir que Faluba sempre ha distingit, en la seva actuació i les seves publicacions, entre el vessant exclusivament científic i el de la difusió de la nostra cultura. En les seves publicacions sobresurten uns quants te-

mes que, genèricament, pertanyen als camps següents: la lingüística, la gramàtica i la lexicografia, la història de la literatura, la situació del català i les restants llengües no estatals a l'Estat espanyol i les relacions de la catalanística amb el seu país. Així, cal subratllar els seus esforços per difondre el coneixement de la realitat catalana en revistes i enciclopèdies hongareses.

Tanmateix, al dessota d'aquestes manifestacions més perceptibles, hi havia un treball quiet, intens, fructífer; em refereixo a la preparació del *Diccionari català-hongarès* publicat per Enciclopèdia Catalana i aparegut a Barcelona el 1990. Aquest diccionari ha estat redactat per ell amb la col·laboració del seu deixeble Károli Morvay. Tots dos tenen en curs l'elaboració i l'acabament del seu paral·lel hongarès-català. La menció d'aquest remarcable diccionari, que li ha donat peu a redactar diversos articles i comunicacions sobre el seu contingut, sobre la metodologia aplicada i sobre les informacions gramaticals que conté, em du a fer una al·lusió a un altre aspecte molt important de la vida i l'obra de Faluba: el mestratge.

La seva tasca de professor ha cristal·litzat en una veritable escola de catalanística a Hongria, de la qual podem esperar molt. El seu primer deixeble ha estat, i és, Morvay —que ara també és a Perpinyà—, que treballa amb la serietat i amb la solidesa del seu mestre. L'Institut d'Estudis Catalans concedí a tots dos col·laboradors, Kálmán Faluba i Károli Morvay, el Premi Catalunya d'enguany.

En suma, per la seva aportació a les lletres catalanes, per la seva difusió de la cultura catalana a Hongria i per la seva magnífica tasca de mestre, crec de tota justícia, i la Secció Filològica ho creu amb mi, el nomenament del professor Kálmán Faluba com a membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

JOAN MARTÍ I CASTELL

Presentat per Joaquim Rafel i Fontanals

El senyor Joan Martí i Castell nasqué a Tarragona el 17 de novembre de 1945. Aquest any 1992 compleix, doncs, quaranta-set anys. Es llicencià en filosofia i lletres, secció de filologia romànica, el 1967 a la Universitat de Barcelona i s'hi doctorà, també en filosofia i lletres, secció de filologia romànica, el 1973, i més tard, també el 1973 es doctorà també per la Universitat de Roma en llengües i literatures estrangeres.